

ДОКЛАД

ТЕМА: „Информационните способности като част от военните способности“

Заместник началник на отбраната – вицеадмирал Манушев

Уважаеми дами и господа,

Позволете ми най-сърдечно да Ви приветствам с провеждането на днешната конференция. За мен е удоволствие да Ви запозная с проблематиката, свързана с изграждането на информационни способности във въоръжените сили (ВС), тяхното значение за изграждането и поддръжката на военния потенциал на страната.

Реформата на отбранителната система е един от ключовите елементи на новата политика за сигурност на Р. България. Основната цел на тази политика е създаване и поддържане на държавна мощ, която да гарантира националната сигурност на страната.

Военната мощ е интегрална част на държавната мощ и има за цел да осигури неутрализиране на военните заплахи, надеждна защита на населението, териториалната цялост и суверенитета на страната. Военната мощ е показател за способността на страната да използва военния си потенциал за постигане на военни цели. В основата и стоят въоръжените сили и тя преди всичко зависи от състоянието и възможностите за тяхното ефективно използване.

Изграждането и развитието на въоръжените сили са силно повлияни от измененията в средата за сигурност. Трансформацията на въоръжените сили се извършва на основата на новите виждания и новите концепции, доктринални схващания за строежа, подготовката, използването и поддържането им. През последните години, в чисто военен аспект, се налага схващането за нарастване на качеството на ВС за сметка на тяхното количество.

Военната мощ на страната се определя от военните ѝ възможности. Те се заключават в способността да се постигнат военни цели и включват четири компонента:

- организация на въоръжените сили;

- модернизация;
- бойна готовност на организационните им единици;
- способност за водене на продължителни военни действия, отчитаща способността да се поддържат формированията с боеготови сили, въоръжение и техника, както и необходимото им логистично осигуряване.

Военните способности се определят от оперативните способности на въоръжените сили и от възможностите на държавата да поддържа тяхното комплектоване в мирно време, при кризи от военен и невоенен характер.

Основните изисквания към военните способности на страната се определят от изискванията към оперативните способности на въоръжените сили.

В планирането основано на способности (Capability Based Planning) за дефиниране необходимите действия по изграждане и развитие на Въоръжените сили се използва моделът DOTMLPFI. Този модел се използва и от всички съюзници в НАТО. Той дефинира способностите в конкретни измерими направления и включва:

- Доктрина (теория и практика на военното дело);
- Организация на въоръжените сили;
- Обучение/натренираност на личния състав;
- Материални ресурси;
- Лидерство и образование;
- Съоръжения и инфраструктура;
- Съвместимост.

Лесно може да се установи, че постигането на информационните способности изисква управление на промените във всяко едно от направленията на този модел.

Изискванията към оперативните способности на въоръжените сили се определят от техните функции, мисии и задачи, които произтичат от целите на политиката за национална сигурност.

Дами и господа,

Могат да се формулират следните основни направления за развитие на военните способности на страната:

1. Модернизация на въоръжението и бойната техника на ВС, чрез изграждане на стройна системата за развитие на въоръженията, осигуряваща подобряване на оперативните им способности при оптимално използване на отделените от държавата ресурси.

2. Повишаване на степента на бойна готовност на основните формирования на ВС, чрез нарастване на комплектоването, повишаване подготовката на личния и командния състав, издигане ефективността на управлението и осигуряването.

3. Подобряване морално психическото състояние на личния състав на въоръжените сили, чрез усъвършенстване лидерските качества на командния състав и повишаване психологическата подготовка и морално-патриотичното възпитание на личния състав.

4. Увеличаване възможностите на страната да поддържа комплектоването на ВС, чрез създаване на резерви и запаси от подготвен личен състав, въоръжение, бойна техника и материални средства в рамките на ресурсните възможности.

5. Развитие на концептуалния компонент на военните способности на страната, чрез повишаване равнището на развитието на военната наука и преосмисляне на значителна част от теорията за изграждането, развитието и използването на въоръжените сили.

ВС непрекъснато развиват своите способности в съответствие с промените на средата за сигурност. Изграждането и развитието им се основават на принципите на интеграция; достатъчност; приоритетност; съвместимост; адаптивност; модулност на войсковите единици; единство на силите; отчитане на ресурсите; единоначалие и организационна подчиненост; приемственост и последователност; прозрачност.

Дефинираните в приетата национална отбранителна стратегия ресурси на отбраната (човешки, материални, информационни и финансови), превръщат (определят) информационните способности като интегрална част от военните способности.

Изпълнението на задачите, произтичащи от мисиите на въоръжените сили в голяма степен зависи от постигането на информационно превъзходство и ефективно взаимодействие.

За осигуряване на точна, навременна и защитена информация, гарантираща ефективното и прецизно управление на ВС, и взаимодействие между органите за управление, се поддържат и развиват системи за наблюдение, разузнаване и автоматизиран обмен на информация, спомагащи за изграждането на пълна и опозната картина на общата обстановка, работещи в интегрирана комуникационно-информационна система и система за защита на информацията, включително и от кибернетични атаки.

Бурното развитие на информационните технологии (ИТ) през последните години доведоха до радикални промени в принципите на изграждане на военните способности, на платформите въоръжение, на концепциите за водене на въоръжена борба. Информацията се превърна източник на мощ, в инструмент на командирите от всички нива, предоставящ възможности за съкращаване на времето за вземане на решения и повишаване на ефективността на планирането, подготовката, управлението на операциите.

Развитието на информационни способности се превърнаха в основна движеща сила за трансформационните процеси в НАТО и БА.

Тази тенденция е залегнала в концепция за способности за опериране в мрежова среда на НАТО (**NATO Network Enable Capability - NNEC**) и директивата на съюзното командване по операциите (ACO) за всеобхватно планиране на операциите (**COPD - Comprehensive Operations Planning Directive**).

Развитието на мрежови способности се разглежда като най-ефективния начин за усвояване на потенциала на съвременните технологии във военното дело и как този потенциал да се използва за поддържане на бъдещите коалиционни операции.

Ключово понятие в теорията за мрежово-ориентираните операции е термина „мрежа”. Под „мрежа” трябва да се разбира възможността за „обмен на информация” – нейното добиване, обработка и разпространение.

„Мрежата” формира едно ново пространство – информационното пространство, в което се провеждат основните стратегически операции с

разузнавателен и военен характер, така също и тяхното медийно, дипломатическо, икономическо и техническо осигуряване.

„Мрежата” в широк смисъл включва в себе си различни съставни, които до сега са разглеждани като отделни елементи. Бойните единици, комуникационната система, информационното осигуряване на операцията, формирането на общественото мнение, дипломатическите стъпки, разузнаването и контраразузнаването, религията, науката, техническите разработки и други, сега са свързани в една обща, интегрирана информационна среда („мрежа”) и осъществяват непрекъснат обмен по между си.

В рамките на „теорията на войната в информационната епоха”, военната реформа се заключава в едно: изграждане на мощна и всеобхватна мрежа, която концептуално заменя съществуващите модели и концепции на военната стратегия като ги интегрира в единна система. Войната се превръща в мрежово явление, а бойните действия – част от мрежовите процеси.

Уважаеми дами и господа, в какво се заключава същността на NNEC?

NNEC е способността на Алианса със своите когнитивни и технически възможности да обедини разнообразни компоненти на оперативната среда (средата за функциониране, действие), от стратегическото ниво (включително щабове на НАТО) до тактическото ниво, през мрежовата информационна инфраструктура (НИ).

Основната цел на концепцията се илюстрира с мотото "Share to Win " (Сподели, за да победиш) и ясно описва разбирането на Алианса за трансформация в тази област. Взаимодействието и споделянето на информация е фактор за по-добра информираност и разбиране на обстановката и по-бързо вземане на решение, което в крайна сметка води до икономии на ресурси, подобрява съвместимостта и сътрудничеството между коалиционните партньори.

Развитието на единна обща мрежова и информационна инфраструктура (Networking and Information Infrastructure (НИ)) е основен елемент на стратегията за трансформиране. По същество, НИ е мрежова

способност, която прави възможни бъдещите мрежово – ориентирани операции. Позволява взаимодействие и обмен на информация между потребителите, намалява времето на управленския цикъл. Основно предимство на инфраструктурата е възможността за безпроблемно свързване на съществуващите мрежи. Тя ще създаде възможности за по – голяма гъвкавост и адаптивност на системите за сигурност на НАТО и страните членки.

Мрежово-ориентираните възможности налагат преосмисляне на вижданията за предназначението и структурата на системата за командване и управление. Те превръщат информационното превъзходство в реална бойна мощ и осигуряват развърщането на техните пълни оперативни способности, чрез ефективно свързване на всички елементи.

Информационното превъзходство – това е по-добрата способност спрямо противника за събиране, обработка, анализ и разпространение на информация, като в същото време той се възпрепятства да прави същото. Информационното превъзходство позволява да се получава реална представа за бойната обстановка и дава интерактивна и истинна картина на действията на противника и своите войски в реално време. Информационното превъзходство се явява инструмент, позволяващ на командирите да прилагат широко разсредоточение на разнородни сили, осигуряване на защитата на войските и въвеждане в бой на групировки съставът, на които в максимална степен да съответства на задачите, а така също и осъществяване на гъвкаво и целенасочено логистично осигуряване.

За провеждането на мрежово - ориентирани операции могат да се определят следните базови принципи:

- Постигане на информационно превъзходство;
- Всеобща осведоменост (shared awareness);
- Скорост на командването;
- Самосинхронизация;
- Разпределение на силите;
- Демасификация;
- Дълбоко сензорно проникване;

Придобиването и изграждането на мрежови способности са приоритетни са ВС на Р.България.

Мрежово - ориентираните способности ще осигурят необходимата среда за разработването на общи методи за водене на бъдещи операции, разработване на архитектури, стандарти, процеси и процедури, необходими за участието на ВС в бъдещи коалиционни мрежово - базирани операции.

Изграждането и развитието на информационни способности са неразривно свързани с развитието на бъдещите системи за командване, управление и комуникации, компютри и разузнаване (C4I - Command, Control, Communications, Computing and Intelligence). Тяхното изграждане трябва да се базира на метода планиране на база способности (CBP - Capabilities Base Planning). Този метод включва функционален анализ на оперативните изисквания, необходими за изпълнение на дадена задача, както и определяне на необходимите системи за поддръжка. Ако планирането на база способностите е ключ за определянето на необходимата системна функционалност, то сервизно ориентираните архитектури (SOAs - Service Oriented Architectures) и изграждането на интегрирана мрежова инфраструктура е ключ към удовлетворяване на тези изисквания. Сервизно ориентираните архитектури осигуряват гъвкав модулен подход за осъществяване на системните функционални изисквания, под формата на услуги и съвместими мрежи, гарантират, че тези услуги могат да бъдат достъпни и използвани от всички участници в операциите.

Тази стратегия за развитие на бъдещите системи за C4I и възприетите подходи за тяхната реализация, ще способстват за придобиването на необходимите способности, дефинирани в Цели на Въоръжените сили от Пакет 2008.

- **E2780 NETWORK ENABLED COMMUNICATIONS;**
- **E2781 NNEC INFORMATION ASSURANCE FRAMEWORK;**
- **E 2860 NETWORK ENABLED INFORMATION SYSTEMS;**
- **E2861 NETWORK ENABLED SERVICES;**
- **E3070 NETWORK ENABLED INTEROPERABILITY.**

Постигането на мрежово-ориентираните способности на НАТО (NNEC) е дългогодишен процес, следващ промяната на оперативните потребности, които в повечето случаи ще изискват развитието на нови възможности на системите за С4І. Развитието на оперативните изисквания в бъдещите военни операции ще доведе до преценка на архитектурите на системите за С4І, както и на технологията за удовлетворяване на тези потребности. Това ще се изрази се в предоставяне на нови типове услуги на системния и приложен софтуер, базите данни, комуникациите, системите за сигурност на информацията, системите за управление и контрол на мрежите и др. Трансформирането на системите за С4І ще премине определени фази на развитие от използването на самостоятелни приложения, бази данни и многобройни типове комуникационни мрежи до пълно взаимодействие на всички системи на основата на общи модели на данни и процедури за споделяне на информацията.

От особено важно значение за изграждането на информационните способности са развитието и модернизацията на комуникационно-информационната система за тактическото ниво. Тя трябва да осигури оперативна съвместимост и управление на военните формирования в съвременната бойна среда. Тя трябва да осигури високоскоростен обмен на информация в реално време, както и изграждането на способности за модулно развърщане и осигуряване на комуникации на голямо отдалечение от територията на страната.

Тактическите КИС ще са неразделна част от единната информационна среда на функциониране на системите за командване и управление, сензорните системи и средствата за въздействие.

Стратегията за трансформация на ВС изисква управлението на две основни предизвикателства:

Първото предизвикателство е необходимостта да се инвестира сега в определени технологии и концепции.

Второто - необходимостта да се балансират оперативните способности за близко време и бъдещият риск в инвестиционните решения.

За успешно изпълнение на стратегията за военна трансформация е необходимо ускоряване на адаптационният процес от индустриално към информационно общество. Бъдещите военни действия ще се провеждат с използване на мрежово-центрични сили в симбиоза между платформи и системи за командване и управление.

Изграждането на информационни способности е комплексен, сложен и многостъпков процес. Той е неразривно свързан с изграждането на съвременна С4И система на ВС. Опитът, натрупан от различни проекти в областта, е конкретизирал проблемите за нейното проектиране, изграждане и развитие, а достиженията на съвременните информационни технологии, мрежи и комуникации са определили посоката, в която тя трябва да се развива.

Във „войната на бъдещето“ ще победи не този, който има най-съвършения танк, най – бързия самолет или най – мощната ракета, а този, който успее най – ефективно, комплексно и координирано да управлява своите наземни, въздушни, военноморски и информационни оръжия.

Като заключение уважаеми дами и господа,
искам да споделя, че изграждането на информационните способности на ВС ще бъде неразривно свързано с развитието на концепцията за мрежово-ориентираните способности на НАТО. Тази концепция е „жива“ теория, която непрекъснато се развива и обогатява. По своята същност тя е философия, базирана на осъзната необходимост за приоритизиране на информационно-когнитивната сфера над физическата среда за водене на военни действия. Тя е нов мироглед за съвременните командири.

Благодаря за вниманието!